

СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ *SUCCESS* У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

THE STRUCTURAL ORGANIZATION OF THE LEXICO-SEMANTIC FIELD *SUCCESS* IN CONTEMPORARY ENGLISH

Гонгало В.О.,

orcid.org/0000-0002-7230-6151

аспірантка відділу романських, германських і балтійських мов
Інституту мовознавства імені О.О. Потебні
Національної академії наук України

У статті розглянуто питання системності мови та виникнення теорії полів Й. Тріра, який уважав, що слова не існують окремо одне від одного та пов'язані між собою загальним значенням. Теорія поля розвивається у Й. Тріра, Л. Вейсгербера та інших прихильників ідеї про те, що значення слів не може бути адекватно описане без звернення до лексичних одиниць, які входять у те ж саме семантичне поле. Згодом у праці Г. Іпсена з'являється поняття «лексико-семантичне поле» (ЛСП), яке набуло поширення, а кількість праць, присвячених теорії поля, постійно зростає.

У статті на матеріалі десяти англійських лексикографічних джерел досліджено лексико-семантичне поле *SUCCESS* та побудовано його структуру за допомогою квантитативного підходу фіксування одиниць поля. У побудованій структурі досліджуваного поля було взято за основу ідею виокремлення структури концепту як когнітивної одиниці, запропоновану З. Поповою та І. Стерніним.

Для досягнення поставленої мети було застосовано логіко-статистичний метод, запропонований Ш. Балі та заснований на першочерговому виокремленні імені поля – слова-ідентифікатора. У дослідженні лексична одиниця *success* є словом-ідентифікатором для ЛСП *SUCCESS*. Усі одиниці, що входять до ЛСП *SUCCESS*, об'єднані загальною семантичною ознакою *“favorable or prosperous outcome”*, позначають різні реалії об'єктивної дійсності і пов'язані між собою.

Подальша робота із ЛСП *SUCCESS* із застосуванням логіко-семантичного методу полягала у створенні вихідного мінімуму, тобто списку одиниць, відібраних із корпусів словників. Дефініційний та фронтальний аналіз лексичних одиниць розширює поле, наповнює його різними парадигматичними групами, а саме синонімами, гіпонімами, антонімами, антонімічними парами, а також окремо виділеними лексико-семантичними групами.

На основі отриманих результатів за допомогою квантитативного методу було побудовано та наповнено структуру ЛСП *SUCCESS*.

Ключові слова: лексикологія, теорії поля, лексико-семантичне поле, логіко-статистичний метод, квантитативний метод, структура поля, структура концепту.

The article deals with the question of the systemicity of language and the appearance of J. Trier's word-field theory (lexical field theory). The researcher argued that words do not exist separately from each other, and are linked together by a common meaning. The word-field theory was elaborated by J. Trier, L. Weisgerber and other supporters of the idea about the meanings of words that cannot be properly described without reference to the lexical units that are part of the same lexical field. The concept of lexical-semantic fields (LSF) appears in the G. Ipsen's study which has gained recognition, and the number of works devoted to the word-field theory has been increasing and replenishing ever since.

In the article based on the material of ten English-language lexicographic sources the lexical-semantic field *SUCCESS* has been investigated and its structure has been built with the help of quantitative approach of recording the field units. In the construction of the structure of the considered field the idea of distinguishing the structure of the concept as a cognitive unit, proposed by Z. Popova and I. Sternin, was taken as the basis.

To achieve the goal, the logical-statistical method has been applied, proposed by Ch. Bally and based on the initial allocation of the name of the field – the word-identifier. In the study the lexical unit *success* is the word-identifier for the LSF *SUCCESS*. All units which are included in LSF *SUCCESS* are united by a common semantic feature *“favorable or prosperous outcome”*, denote different realia of objective reality and are related to each other.

Subsequent work with LSF *SUCCESS* using the logical-semantic method consisted in filing an initial minimum, that is, a list of units selected from the corpora of dictionaries. The definitive and frontal analysis of lexical units expands the field, enlarges it with different paradigmatic groups, namely synonyms, hyponyms, antonyms, antonymous pairs, as well as separately identified lexical-semantic groups.

Based on these results, the quantitative method has been applied to construct and model the structure of LSF *SUCCESS*.

Key words: lexicology, word-field theory, lexical-semantic field, logical-statistical method, quantitative method, field structure concept structure.

Постановка проблеми. Глобалізація та інтенсивна міжкультурна взаємодія є підставами для комплексного усвідомлення та переоцінювання

багатьох філософських та психологічних категорій. Особливий інтерес становить у цьому плані концепт *SUCCESS*, у контексті якого спостеріга-

ється перехід від суто психологічного усвідомлення до філософських і соціально-психологічних роздумів. Успіх загалом розглядається як певна життєва стратегія практично будь-якого члена суспільства, який чітко усвідомлює мету своєї діяльності, спрямованої на будь-які потреби і їх задоволення, отримання благ. Концепт SUCCESS у сучасній англійській культурі залишається не досить дослідженим, а загальні уявлення про витлумачення успіху як матеріального благополуччя, кар'єрного зростання, всесвітньої слави не є вичерпними і потребують ретельного аналізу.

Актуальність дослідження також зумовлена увагою сучасної лінгвістики до концептуальної картини світу, концептології, мовної картини світу, семантичного та лексико-семантичного полів як феноменів, що не мають однозначного трактування серед дослідників, а отже, відкриті для нових досліджень та ідей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями мовної семантики та лінгвокультурології займалися знані дослідники: І. Арнольд, Н. Аругюнова, Н. Болдирьов, В. Виноградов, С. Воркачов, З. Вердієва, Г. Іпсен, Л. Вейсгербер, В. фон Гумбольдт, В. Карасик, Е. Кузнецова, І. Кобозєва, Й. Трір, О. Потебня, Е. Сепір, А. Уфимцева, Д. Шмельов, О. Потапова, Л. Васильєв, Л. Новиков, В. Маслова, Дж. Лайонз та інші.

Виникнення поняття «поле» у мовознавстві характеризує уявлення про мову як про систему підсистем, між якими відбувається взаємодія і взаємопроникнення, і визначається як «сукупність мовних одиниць, об'єднаних спільністю змісту, та таких, що відображають понятійну, предметну та функціональну схожість позначених явищ» [9; 10]. Розуміння системних зв'язків між мовними елементами та системний характер лексики починається ще з досліджень ХІХ – початку ХХ ст., а саме праць О. Потебні, Ф. де Сосюра, І.А. Бодуена де Куртене, В. Порцига, Р. Освальда та ін. [1; 6].

Д. Шмельов стверджує, що лексика є відкритою та незамкненою системою, що зумовлено безпосереднім впливом на лексику позамовною дійсністю. Особливістю відкритих систем є їх активна взаємодія із зовнішнім середовищем [18]. Дослідник вважає, що особливостями лексики як системи є її відкритість, рухомість та семантична невизначеність, що своєю чергою може спричинити певні труднощі у визначенні системних зв'язків на лексичному рівні.

Слід зазначити, що до лексичного рівня, окрім головної одиниці рівня, – слова – можна віднести абрєвіатури, лексикалізовані номінативні

та предикативні сполучення слів, фразеологізми. За В. Гречко, лексико-семантичний рівень акумулює і закріплює висновки пізнавальної діяльності мовного колективу, вироблені на практиці загальні поняття [7].

Л. Новиков вважає, що виявлення системності у лексиці полягає у можливості послідовного опису словника шляхом розподілу лексико-семантичних варіантів за семантичними полями [13]. Сутність теорії лексико-семантичних полів полягає в уявленні про те, що у мові існують певні лексико-семантичні групи, а також у можливості включення мовних одиниць до однієї або декількох таких лексико-семантичних груп, що мають спільне значення [15].

Ідея «польового методу» дослідження лексики виникла на початку ХХ ст. у Й. Тріра, який вважав, що слова не існують окремо один від одного – вони пов'язані між собою загальним значенням. Учений давав таке пояснення мовному полю: «група споріднених слів або визначена смислова сфера» [19]. Й. Трір вважав, що мова кожного окремого періоду є сталою та відносно закритою системою, у якій слова із певним змістом залежать від інших, поєднаних з ними. За Й. Тріром, реципієнт спроможний зрозуміти слово лише за присутності у його свідомості поля словесних знаків, оскільки слово має значення тільки усередині цілого поля і завдяки цьому цілому [6].

Теорія поля розвивається у Й. Тріра, Л. Вейсгербера та інших прихильників ідеї про те, що значення слів не може бути адекватно описане без звернення до лексичних одиниць, які входять у те ж саме семантичне поле. Л. Вейсгербер у роботі над теорією полів вдається до компонентного аналізу, вивчаючи диференційні ознаки значень слів у полі, виходячи із головного слова, із метою створення цього поля [6]. У подальшій праці Г. Іпсена використовується поняття семантичного поля, визначеного як сукупність слів, що мають загальне значення [19]. Проте, за Г. Іпсеном, спільного значення замало для об'єднання у поле, слова мають бути морфологічно однаково оформлені [6].

Є низка підходів до визначення поняття «лексико-семантичне поле». І. Арнольд вважає, що ЛСП – це множина слів, які охоплюють певну ділянку людського досвіду і, як наслідок, пов'язані зі значенням. Ця множина створюється визначенням спільної властивості її компонентів [2].

З. Вердієва стверджує, що ЛСП представлене сукупністю слів різних частин мови, які об'єднані спільністю вираження одного поняття. Саме поняття і слугує основній інтерпретації слів у полі [5].

За І. Кобозевою, ЛСП є сукупністю мовних одиниць, об'єднаних спільністю змісту, які відображають понятійну, предметну та функціональну схожість позначених явищ [8].

Вартим уваги є питання про структуру лексико-семантичного поля. За О. Антомоновим, до структури поля входять: *ядро поля* (компонент, навколо якого розростається поле), *центр поля* (об'єднує ядро з окремими компонентами поля), *периферія поля* (деталізує та конкретизує основне значення поля, містить одиниці, найвіддаленіші за значенням); *фрагменти поля* (утворюють гіперо-гіпонімічну конструкцію однотипного/різотипного складу) [6].

Н. Гешко підкреслює, що між ядерною та периферійною зонами відсутня чітка межа. Складові елементи поля можуть належати до структурних складників інших полів [6]. А. Кузнецова у своїй праці пропонує певні критерії виокремлення ядерних лексем поля: проста морфологічна структура, широка комбінаторність та семантика, психологічна значимість [9].

За нашими спостереженнями, до структури лексико-семантичного поля наближається польова структура концепту, запропонована З. Поповою та І. Стерніним. На думку дослідників, зміст концепту впорядкований за нульовим принципом – *ядро, ближня периферія, дальня та крайня периферія*. Розподіл на зони відбувається за відсотковою кількістю встановлених в експерименті мовних репрезентацій, що об'єктивують когнітивну ознаку [14]. У нашому дослідженні ми пропонуємо застосувати саме таку модель для структуризації ЛСП SUCCESS, оскільки аналіз уявлень про успіх є перспективним та важливим і з культурологічного погляду.

Елементи, що входять до ЛСП, пов'язані між собою регулярними та систематичними відношеннями. Поле містить у собі лексичні одиниці незалежно від частин мови, до яких вони належать. Слід зазначити, що автономність ЛСП відносна. У межах усієї лексико-семантичної системи поля взаємодіють між собою і між ними немає чіткого розмежування. ЛСП можуть перетинатися і одне поле може повністю входити до іншого поля, чим може бути зумовлена часткова периферійна зона [9].

Варто підкреслити, що, за О. Потаповою, елементами лексико-семантичних полів є не самі слова, а їхні лексико-семантичні варіанти, оскільки інтегральна ознака поля всередині семантичної структури слова може виявлятися не в усіх варіантах [15]. Оскільки у представленому дослідженні основою поля є лексико-семантичні

варіанти слова, ми визначаємо досліджуване поле SUCCESS як лексико-семантичне.

Існують різні методи виокремлення ЛСП: психофізіологічний, психолінгвістичний, структурний (дистрибутивний), логіко-семантичний і статистичний. Логіко-статистичний метод було запропоновано Ш. Балі і засновано на принципі ідентифікації, тобто виокремлення ЛСП починається з визначення імені поля – так званого слова-ідентифікатора (архісеми) [3]. Слово-ідентифікатор виражає спільний для інших одиниць поля смисл у найменш емоційній та найбільш об'єктивній формі. Наприклад, лексична одиниця SUCCESS є словом-ідентифікатором для ЛСП SUCCESS, оскільки визначається як *“the fact that you have achieved something that you want and have been trying to do or get”* [26]. Усі слова, що входять до ЛСП SUCCESS, об'єднані загальною семантичною ознакою *“favorable or prospero us outcome”*, позначають різні реалії об'єктивної дійсності і пов'язані між собою.

Сутність **логіко-статистичного методу** полягає у такому: із корпусу словника відбираються слова, що використовуються для тлумачення слова-ідентифікатора. Такий список називають **вихідним мінімумом** [15]. Далі здійснюється аналіз дефініцій відібраних слів, який також поповнюється синонімами. На наступному етапі продовжується робота із цим списком, здійснюються суцільна вибірка та фронтальний аналіз лексичних одиниць, що зустрічаються у полі, із корпусу словника. Далі необхідно виокремити слова, які потрактовуються через синоніми, виявлені на попередньому етапі. Цей вид логіко-семантичного методу виділення ЛСП традиційно називається **методом ланцюжка словникових дефініцій** [15]. Оскільки необхідно було виділити синоніми, у дослідженні використано не лише тлумачні словники, а й тезаурусні. Оскільки ж тип поля визначено як змішаний, до списку було додано гіпоніми, антоніми, сталі вирази та словосполучення, фразеологізми, паремії, виділені у ході не лише з визначення, але й із наведених контекстів уживання одиниць у словникових статтях, що вможливило виявлення сукупності відповідних найменувань.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення результатів дослідження ЛСП SUCCESS та побудови його структури із врахуванням кількісних показників використання одиниць ЛСП на основі десяти англійських лексикографічних джерел: Cambridge Advanced Learner's Dictionary [20], Collins English Dictionary/Thesaurus [21], Dictionary.com [22], Longman

Dictionary of Contemporary English [21], Macmillan English Dictionary [23], Merriam-Webster English Dictionary/Thesaurus [24], Oxford Advanced Learner's Dictionary [25], The Chambers Dictionary (13th edition)/Thesaurus [26], The Farlex Free Dictionary [27] та Thesaurus.com [28].

Основні положення. У дослідженні застосовано метод суцільної вибірки, за допомогою якого відібрано лексичний матеріал зі статей англійських тлумачних словників, тезаурусних словників, а також словникових статей, що містять найпоширеніші словосполучення, фразеологізми, прислів'я та невеликі за обсягом лексичні гнізда. Досліджуваний матеріал згруповано у лексико-семантичні групи з урахуванням частиномовної належності одиниць, розглянуто парадигматичні зв'язки. Список одиниць поповнювався разом із визначенням частотності їх використання у досліджених джерелах. *Загалом матеріал картотеки становить 730 слів, зафіксованих 1669 разів у десяти використаних словниках.*

Отримані дані використано для побудови структури ЛСП SUCCESS, для чого взято за основу кількісні показники та поділ структури концепту [14] на ядро, ближню периферію, дальню периферію, крайню периферію. Визначено максимальний показник використання одиниць (26), найменший показник (1), а кроком інтервалу вибрано 7. Дані розподілу зон на інтервали наведено у таблиці 1.

Представимо визначену структуру ЛСП SUCCESS за допомогою діаграми:

Як можна побачити із діаграми, дальня периферія ЛСП SUCCESS справді широка. Це явище може бути зумовлене такими факторами:

Таблиця 1

Поділ структури ЛСП SUCCESS

Структурні зони ЛСП	Інтервал	Кількість одиниць	% від загальної кількості
Ядро	21–28	1	0,1
Приядерна зона	14–21	8	1,2
Ближня периферія	7–14	24	3,3
Дальня периферія	1–7	697	95,4
Загальна кількість одиниць		730	100

– значна кількість одиниць, наведена у досліджених лексикографічних джерелах, підпорядкована ознайомчій меті і не має додатково вказаних контекстів, тому деякі одиниці, які за загальнопоширеними уявленнями могли б увійти до приядерної зони/ближньої периферії, мають низькі показники (rich – 3; wealthy – 2; money – 1 (money-maker (1)/moneymaking (1));

– відносною автономністю усіх ЛСП, які перетинаються одне з одним або можуть бути введеними до ширших ЛСП. Так, наприклад, до ЛСП SUCCESS можна віднести ЛСП LUCK; WEALTH; HARD WORK та ін.;

– широким семантичним наповненням ЛСП SUCCESS, яке може стосуватися практично будь-якої сфери життя. Досліджені лексикографічні джерела дають вичерпну інформацію щодо парадигматичних зв'язків одиниць success, лексичні гнізда/асоціативні ряди, які містять у собі стереотипи та найзагальніші уявлення щодо успіху, а не часткове сприйняття категорії окремим індивідом або народом.

Синонімія. Синонімія є лексичною парадигмою, на основі якої можна виділити лексико-

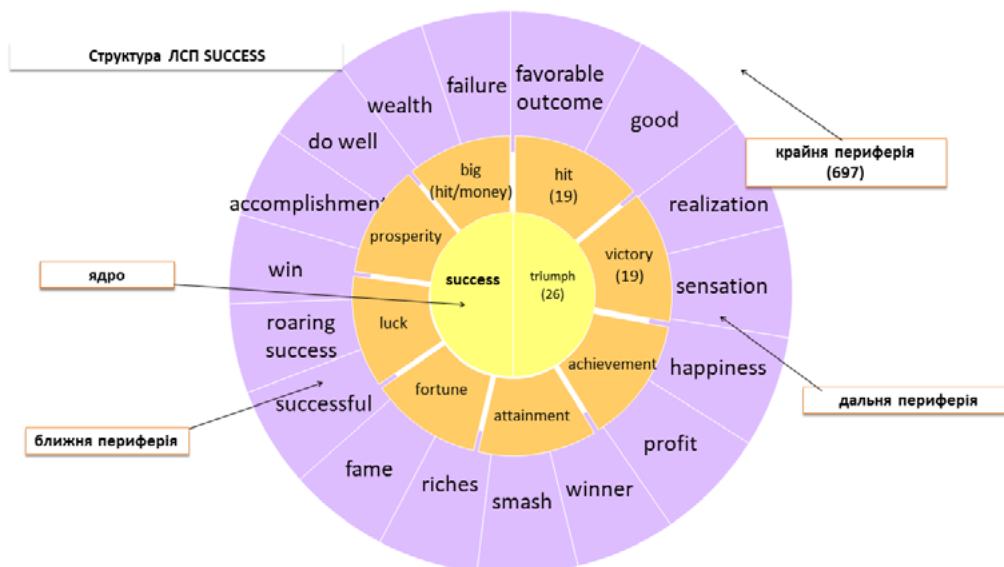

Рис. 1. Структура ЛСП SUCCESS

семантичні групи. У дослідженні синонімія розглядається як широке поняття. Поширеним є вид парадигматичних груп, що називається синонімічним рядом, він заснований на унікальному для кожного ряду наборі диференційних та інтегральних семантичних ознак, які можна узагальнити та типізувати. Отже, синонімію можна визначити як тотожність, але тотожність не слів, а лише окремих елементів їх змістової структури. Семантична тотожність (еквівалентність) синонімів виявляється у межах, у яких вони співвідносяться з їхнім змістом [13].

Показовим є синонімічний ряд лексеми success у ЛСП SUCCESS: *triumph, hit, victory, achievement, attainment, accomplishment, smash, sensation, realization, favorable outcome, positive results, best seller, smash hit, fulfillment, coup, tour de force, éclat, chef-d'oeuvre, endeavor, velvet, paramountcy, prevalence, knockout, cinch, homer, pushover, shoo-in, splash, takeover, clean sweep, grand slam, lucky break, no mean feat, upset, overturn, gratification, happiness, leadership, mastery.*

Гіпонімія. Гіпонімія розглядається як відношення між частковим і загальним поняттям. І. Кобозева визначає гіпонімічні кореляції як зв'язки, що поєднують слово, що означає родові поняття, зі словом, яке означає часткові прояви цього поняття [8]. Гіпонімія є одним з основних парадигматичних видів зв'язків, на основі яких створюється словниковий запас мови. Ці зв'язки є найбільш загальними і універсальними для опису та побудови ЛСП [13]. Тлумачення лексичної одиниці шляхом співвіднесення її із найближчим родовим найменуванням формує «власну гіпонімію», тоді як синонімічне тлумачення (тлумачення лексичної одиниці за допомогою синоніма) представляє зв'язки «симетричної гіпонімії» [12].

Наведемо відібрані гіпоніми, стосовні структури концепту SUCCESS: *ascendancy, opulence, consummation, masterstroke, sellout/sell-out, progress, acquirement, eminence, affluence, abundance, well-being, contentment, result, successfulness, welfare, completion, product/production, boom, acquisition, actualization, enactment, effectiveness, improvement, property, assets, maturity, apogee.*

Антонімія. Антонімічні групи є складними семантичними парадигмами слів та фразеологізмів, вони складаються з елементів, протиставлених слову-ідентифікатору ЛСП за певними протилежними компонентами значення.

Антонімічну групу структури ЛСП SUCCESS становлять: *failure, flop, downfall, disaster, misfortune, little/no success, fiasco, washout, collapse, a lack of success, setbacks, defeat, loss, clunker, bum-*

mer, catastrophe, dud, disappointment, letdown, non-achievement, write-off, saddo.

Антонімічна пара основана на позамовних зв'язках денотатів та внутрішньомовних зв'язках слів, а елементи є протилежними за значенням. Можна також виокремити деякі **антонімічні пари**: *success – failure; luck/fortune – misfortune; winner – loser/dead duck; achiever – no-hoper; somebody – nobody; superiority/paramountcy – inferiority; beneficial/profitable – unprofitable/fruitless; famous – unknown/little known; do well – hit rock bottom; joy/satisfaction – sadness/unhappiness.*

У лексико-семантичних полях можуть бути виділені **лексико-семантичні групи (ЛСГ)**, у межах яких виділяють мінімальні семантичні об'єднання, побудовані на відношеннях синонімії, антонімії, конверсії і гіпонімії [17].

За І. Слесаревою, ЛСГ – це «мовна і психологічна реальність, виокремлене об'єднання слів, конституенти якого мають однаковий граматичний статус і характеризуються однорідністю смислових зв'язків – зв'язки смислової наближеності за синонімічним типом» [16].

На основі отриманих даних можна говорити про виокремлення таких ЛСГ у межах концепту SUCCESS: **номінація успішної людини** (*star, winner, somebody, celebrity, celeb, champion, lulu, megastar, V.I.P., belter, ВМОС (Big Man On Campus), big hitter, A-lister, bhadralok, corker, crackerjack, dandy, jim-dandy, prizewinner, leader, goer, money-spinner, pacesetter, performer, name, superstar, lion, luminary, mover, number one, record-breaker, succeder, highflier*); **номінація людини із привабливою зовнішністю** (*beauty, eyeful, gem, looker, stunner, knockout*); **талан та успіх** (*good luck, outcome, clover, karma, luckiness, blessing, fortunateness, kismet, opportunity, bonanza, marvel, miracle, phenomenon, wonder, jackpot, Moirai, circumstances, destiny, chance*); **атрибути успіху** (*wealth, prosperity, luck, fortune, fame, happiness, health, money, affluence, growth, career, power, joy, beauty, luxury, euphoria, safety, assets, honors, glory, vigor, maturity, dedication, advantage, greatness, reward*); **статки** (*money, wealth, fortune, luxury, velvet, assets, reward, property, riches, gain, abundance, business*); **характеристика успішної людини/явища** (*thriving, important, prosperous, popular, top, rich, famous, lucky, wealthy, proud, savvy, fortunate, winning, back on track, well-known, satisfying, successful, respected, admired*); **ступінь успішності** (*big, great, enormous, limited, modest, moderate, partial, mixed, massive, real, tremendous, major, immense, huge, roaring, considerable, unqualified, relative, overall, exorbitant*); **настання**

та тривалість успіху/швидкий успіх (*immediate, long-term, overnight, continued, continuing, early, eventual, recent, short-term, subsequent, rousing, future, instant, potential, runaway, narrow*); **сфера успіху** (*box-office, commercial, economic, academic, electoral, financial, public, educational, literary, professional, material, wordly, athletic, legislative, international, business, military*); **емоційна оцінка успіху** (*good, resounding, overwhelming, spectacular, amazing, incredible, stunning, brilliant, ass-kicking, aspirational, astonishing, admired, leading, unbeaten, victorious, triumphant, affluent, well-known, surmounting, killing, dizzy, triumphal*); **винятковість успіху** (*unprecedented, extraordinary, phenomenal, unexpected, surprising, outstanding, godsend*); **визнання успішності** (*notable, remarkable, conspicuous, unparalleled, accredited, respected, high up, significant, proven*); **прибутковість** (*booming, flourishing, blockbusting, career-defining, bestselling, moneymaking, lucrative, profitable, rewarding, fruitful, productive, beefing up, fleshing out*); **дії/досягнення успіху** (*win, profit, achieve, gain, benefit, succeed, advance, attempt, progress, reach, measure, claim, experience, celebrate, hope, desire, develop, reflect, happen, acknowledge*).

Фразеологізми та паремії, об'єднані семантичною спільністю зі словом-ідентифікатором, можуть бути віднесені до периферії названих вище ЛСГ. Виокремлено такі **фразеологізми**: *banner year, bed of roses, easy street, gravy train, the dizzy heights of something, high on the hog, a feather in one's cap, be cooking with gas, go great guns, be a recipe for success, be going places, land on one's feet, with flying colors, dress for success*; **паремії**: *nothing succeeds like success, success has many fathers, failure is an orphan, the early bird catches the worm, there is always room at the top, he who laughs last laughs best, success depends on your backbone, not your wishbone, godspeed*.

Сталі вирази та словосполучення: *a key to success, the sweet smell of success, secret sauce, rapid ascent up the ladder, flirt with success, bring down the house/gallery, gold mine, a narrow squeak, perform/work miracles, achievement/ acid test, go down like a lead balloon, career nosedived, bite the dust* та багато інших одиниць.

Висновки. У ході дослідження було розглянуто сутність теорії ЛСП, яка полягає в уявленні про те, що у мові існують лексико-семантичні групи, а також у можливості включення мовних одиниць до однієї або декількох таких лексико-семантичних груп.

Результатом дослідження є побудова структури загального ЛСП SUCCESS, яке складається із чотирьох зон: ядра, приядерної зони, периферії (дальньої/ближньої) та налічує 730 одиниць, визначених із застосуванням логіко-статистичного методу та методу суцільної вибірки у ході роботи над англомовними лексикографічними джерелами. Побудоване ЛСП SUCCESS (на основі отриманих даних) має загальний характер, чим частково пояснюється його широка периферія, та не може бути застосоване до окремого індивіда або національної спільноти, оскільки воно ґрунтується лише на лексикографічних джерелах. З іншого боку, побудоване ЛСП SUCCESS містить багатий матеріал, який може бути ефективно використаний у подальших дослідженнях концептуальної категорії успіху у лексикології, теорії ЛСП, а також у когнітивній лінгвістиці для дослідження вербалізації концепту SUCCESS на основі вибраного дослідником типу дискурсивної практики. Такі дослідження допоможуть побудувати та розширити структуру ЛСП SUCCESS для відображення англомовної картини світу та належного розуміння сприйняття цієї категорії в англомовних країнах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андранова Н.В., Усманова Л.А. Синтагматические постулаты казанской лингвистической школы. *Филология и культура. Philology and Culture*. 2013. № 1(31). С. 7–11.
2. Арнольд И.В. Лексикология английского языка. Москва : Изд-во литературы на иностранных языках, 1959. 186 с.
3. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка. Москва : Иностранная литература, 1955. 416 с.
4. Васильев Л.М. Теория семантических полей. *Вопросы языкознания*. 1971. № 5. С. 105–113.
5. Вердиева З.Н. Семантические поля в современном английском языке. Москва : Высшая школа, 1986. 120 с.
6. Гешко Н. Лексико-семантическое поле як системно структурне утворення та методи його дослідження. *Мовознавство, література. АПСНІМ*. 2014. №2 (2). С. 73–78. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/161705585.pdf>.
7. Гречко В.А. Теория языкознания : учебное пособие. Москва : Высшая школа, 2003. 375 с.
8. Кобозева И.М. Лингвистическая семантика. Москва : КомКнига, 2007. 352 с.
9. Кузнецов А.М. От компонентного анализа к компонентному синтезу. Москва : Наука, 1986. 125 с.

10. Кузнецов А.М. Структурно-семантические параметры в лексике на материале английского языка. Москва : Наука, 1980. 160 с.
11. Кузнецова А.И. Понятие семантической системы языка и методы ее исследования. Москва : Изд-во Моск ун-та, 1963. 60 с.
12. Лайонз Дж. Введение в теоретическую лингвистику. Москва : Прогресс, 1978. 544 с.
13. Новиков Л.А. Семантика русского языка. Москва : Высшая школа, 1982. 282 с.
14. Попова З.Д., Стернин И.А. Семантико-когнитивный анализ языка : монография. Воронеж : Истоки, 2007. 250 с.
15. Потапова О.Е. Вербальная репрезентация концепта. Лексико-семантическое поле как фрагмент языковой картины мира (на материале ЛСП «море») : монография. Чебоксары : ИД «Среда», 2020. 164 с.
16. Слесарева И.П. Проблемы описания и преподавания русской лексики. Москва : Русский язык, 1990. 182 с.
17. Українська мова : енциклопедія / редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М.П. Зяблюк та ін. Київ : Укр. Енцикл., 2000. 752 с. : іл.
18. Шмелев Д.Н. Проблемы семантического анализа лексики. Москва : КомКнига, 2006. 280 с.
19. Щур Г.С. Теории поля в лингвистике. Москва : Изд-во ЛКИ, 2007. 264 с.
20. Cambridge Advanced Learner's Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/us/>.
21. Collins English Dictionary/Thesaurus. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english-thesaurus>.
22. Dictionary.com. URL: <https://www.dictionary.com/>.
23. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: <https://www.ldoceonline.com/>.
24. Macmillan English Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com/>.
25. Merriam-Webster English Dictionary/Thesaurus. URL: <https://www.merriam-webster.com/thesaurus>.
26. Oxford Advanced Learner's Dictionary. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>.
27. The Chambers Dictionary (13th edition)/Thesaurus. URL: <https://chambers.co.uk/book/the-chambers-dictionary/>.
28. The Farlex Free Dictionary. URL: <https://www.thefreedictionary.com/>.
29. Thesaurus.com. URL: <https://www.thesaurus.com/>.

УДК 81'42[81'373.46:006.024]

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.19.1.22>

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ
У ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ (НА ПРИКЛАДІ ОПОВІДАнь JEFFREY ARCHER
“THE CHINESE STATUE”, “THE COUP”)**

**FUNCTIONING OF LEGAL TERMS IN ARTISTIC DISCOURSE
(ON THE EXAMPLE OF STORIES BY JEFFREY ARCHER
“THE CHINESE STATUE” AND “THE COUP”)**

Горда В.В.,

orcid.org/0000-0001-9849-4106

*асистент кафедри перекладу та філології
Університету Короля Данила*

Пушик Н.В.

orcid.org/0000-0001-7680-0125

*старший викладач кафедри перекладу та філології
Університету Короля Данила*

У даній статті проаналізовано стан дослідження англійської термінології, розкрито характерні особливості використання юридичних термінів у художніх текстах, зроблено акцент на специфіці використання англійської юридичної термінології в текстах з економіки, досліджено функціонування термінів у художньому дискурсі. Також висвітлено поняття терміна як окремого слова чи утворення на базі іменникового підрядного словосполучення, яке позначає професійне поняття і призначене для позначення специфічних потреб спілкування в галузі певної професії. Описано вимоги до запровадження терміна, до яких відноситься точність та специфічність.

Підтримується думка сучасних науковців про те, що системність є однією з найбільш важливих умов існування терміна. Зазначено, що у юридичній лексиці майже не виявлено термінів, утворених на основі семантичного розширення слова, яке вже існує в мові. Термін може існувати лише як елемент терміносистеми, якщо під останньою розуміють впорядковану сукупність термінів, які адекватно виражають систему понять теорії, що описує спеціальну